

บทที่ 4

มหาดมะ คานธี กับการประยุกต์ใช้หลักสัตยาเคราะห์ เพื่อแก้ไขปัญหาการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมด้วยสันติวิธี

ในบทนี้จะเป็นการยกตัวอย่าง กรณีที่นำหลักสัตยาเคราะห์มาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาการเมือง เศรษฐกิจและสังคมของอินเดีย ผู้วิจัยเห็นว่ากรณีตัวอย่างทั้ง 3 กรณี เป็นกรณีที่น่าสนใจ ดังเช่น กรณีการต่อต้านกฎหมายเกลือ จัดได้ว่าเป็นการต่อสู้ในระดับประเทศ เนื่องจากผู้เข้าร่วมปฏิบัติการเป็นคนที่มาจากรัฐต่าง ๆ ของแต่ละภาคในอินเดีย จำนวนผู้เข้าร่วมปฏิบัติการในครั้งนี้ก็จำนวนมาก กรณีการคัดค้านรัฐบาล บอมเบย์ในการเก็บภาษีที่ไม่เป็นธรรมกับชาวนาในตำบลบาร์โดลี เหตุการณ์ในครั้งนี้เกิดขึ้นในระดับตำบล เป็นเรื่องระหว่างชาวนาขัดแย้งกับเจ้าหน้าที่และรัฐบาลผู้ปกครองรัฐ กรณีการต่อต้านระบบวรรณะในรัฐทรวานคอร์ เป็นกรณีข้อพิพาทระหว่างวรรณะ ซึ่งเป็นปัญหาต่อการพัฒนาประเทศของอินเดียมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน การต่อสู้ในครั้งนี้ใช้ระยะเวลากว่า 16 เดือน จึงจะบรรลุผล ผู้วิจัยจึงได้ยกตัวอย่างกรณีทั้ง 3 นี้ เพื่อแสดงให้เห็นว่าสัตยาเคราะห์จะเป็นปฏิบัติการที่สามารถใช้ได้ทุกสถานการณ์ไม่ว่าจะเป็นตั้งแต่ระดับ วรรณะ รัฐ จนกระทั่งถึงระดับประเทศและวิธีการแก้ไขปัญหากรณีต่าง ๆ ล้วนต้องใช้ระยะเวลาและความอดทนทั้งสิ้น

ปัญหาเศรษฐกิจ และการเมือง : กรณีการต่อต้านกฎหมายเกลือ

สำหรับประชาชนของอินเดีย เกลือเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคนทุกชั้นวรรณะ แต่ตามกฎหมายของรัฐบาลอังกฤษผู้ปกครอง ประชาชนของอินเดียทุกคนไม่มีสิทธิที่จะนำเอาน้ำทะเลมาทำเกลือเพื่อใช้อุปโภค บริโภค และในตำบลกฎหมายเกลือถือเป็นสินค้าโดยตรงของรัฐบาล ห้ามมิให้ผู้ใดละเมิดการทำเกลือกินแม้กระทั่งประชาชนผู้ซึ่งอาศัยอยู่ตามชายทะเล หากผู้ใดต้องการใช้เกลือเพื่ออุปโภค หรือบริโภคต้องซื้อเกลือจากรัฐบาลเท่านั้น เหตุการณ์ครั้งนี้ชาวอินเดียทุกชนชั้นเกิดความไม่พอใจ เพราะเห็นว่า

เกลือเป็นสิ่งจำเป็นต่อพวกเขาทุกคน และเป็นสิ่งที่มีธรรมชาติให้มา ฉะนั้นจึงเป็นการไม่ยุติธรรมที่รัฐบาลอังกฤษผู้ปกครองจะนำเกลือซึ่งมีอยู่ในธรรมชาติมาจำหน่าย และการจำหน่ายเกลือของรัฐบาลอังกฤษเป็นการจำหน่ายในอัตราที่สูงกว่าเงินที่ลงทุนไปมาก แต่รัฐบาลอังกฤษอ้างว่าเงินที่ได้จากการจำหน่ายเกลือนี้จะเป็น “ภาษีเกลือ” ประชาชนชาวอินเดียจึงเกิดความไม่พอใจ และร่วมมือกันเพื่อคัดค้านภาษีเกลือ โดยมีมหาตมะ คานธีเป็นผู้นำขบวนการ

กรณีการต่อต้านกฎหมายเกลือในครั้งนี้เป็นการต่อต้านความอยุติธรรมดังนั้นมหาตมะ คานธี จึงได้นำแนวความคิดสัตยาเคราะห์มาใช้ในปฏิบัติการต่อต้านกฎหมาย เป็นปฏิบัติสัตยาเคราะห์ที่มีความยิ่งใหญ่ระดับประเทศ เนื่องจากการต่อต้านกฎหมายกระทำกันในทุกภาคของอินเดียไม่ว่าเด็ก ผู้ใหญ่ ชายหรือหญิง แม้กระทั่งผู้ที่นับถือศาสนาต่างกัน คือ ชาวฮินดู และอิสลาม ต่างร่วมมือร่วมใจที่จะทำการคือแพ่งต่อรัฐบาลโดยการฝ่าฝืนการทำเกลือ

เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจปฏิบัติการของสัตยาเคราะห์ ผู้วิจัยจึงได้เขียนหัวข้อดังนี้

กรณี : การต่อต้านกฎหมายเกลือ

เวลา : 11 มีนาคม 1930 - 6 เมษายน 1931

สถานที่ : เดินทางไกล เพื่อทำการคือแพ่ง จากเมือง อาห์เมดาบาดถึงเมืองทานที (การปฏิบัติสัตยาเคราะห์ครั้งนี้เป็นการร่วมมือของคนทั่วประเทศ ดังนั้นคนทั่วประเทศจึงพร้อมใจปฏิบัติสัตยาเคราะห์ในทุกจังหวัด โดยมีศูนย์กลางที่เมืองบอมเบย์)

จุดประสงค์ : เพื่อต้องการยกเลิกกฎหมายเกลือ

ผู้ปฏิบัติสัตยาเคราะห์ : มหาตมะ คานธี เป็นผู้นำและยวาทลาล เนห์รู¹ รวบรวมสมาชิกสมาชิกที่มาจากอาศรมของมหาตมะ คานธี ในเมืองอาห์เมดาบาด ซึ่งผู้ร่วมขบวนการเหล่านี้ มหาตมะ คานธี เป็นผู้คัดเลือกด้วยตนเอง เนื่องจากการปฏิบัติสัตยาเคราะห์ครั้งนี้ต้องการผู้ที่มีความอดทน และมีระเบียบวินัยเป็นอย่างมาก ในระยะต่อมาเมื่อมีการแพร่กระจายข่าวสารการรณรงค์สัตยาเคราะห์ ประชาชนอินเดียทั้ง

¹ ภายหลังเป็นนายกของอินเดียหลังได้รับเอกราช

ประเทศ ก็เข้าร่วมกิจกรรมทั้งเด็ก ผู้ใหญ่ บุรุษและสตรี¹ ไม่เว้นแม้แต่ชาวมุสลิมที่อาศัยอยู่ในประเทศอินเดีย กลุ่มพ่อค้าชาวฮินดูก็ได้แสดงความช่วยเหลือด้วยการให้เงินช่วยเหลือต่อปฏิบัติการในครั้งนี้

ฝ่ายตรงข้าม : เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลอินเดีย (ลอร์ด เออร์วิน) เป็นผู้สำเร็จราชการตำรวจอินเดียและตำรวจอังกฤษ

ปัญหา : รัฐบาลออกกฎหมายผูกขาดการทำเกลือซึ่งถือเป็นอาหารสำคัญสำหรับชาวอินเดียทุกชนชั้น หากผู้ใดต้องการทำเกลือ เพื่ออุปโภค - บริโภค ต้องเสียภาษีให้กับรัฐบาล กฎหมายเกลือมีผลกระทบกับประเทศอินเดียเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะคนยากจนที่ต้องเสียภาษี ทั้งที่เกลือเป็นสิ่งที่มียู่ตามธรรมชาติและหาได้ไม่ยากตามจังหวัดที่ติดชายทะเลของอินเดีย

ปฏิบัติการสัตยาเคราะห์ : ในวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ.1930 มหาตมะ คานธี คัดเลือกสมาชิกที่มีความอดทน และมีระเบียบวินัยสูง ในอาศรมสวรมตี ซึ่งเป็นอาศรมที่ใช้สำหรับฝึกฝนผู้ปฏิบัติสัตยาเคราะห์ในเมืองอาห์เมดาบาดจำนวน 29 คน เพื่อรับทราบถึงปฏิบัติการสัตยาเคราะห์ มหาตมะ คานธี ประกาศต่อต้านกฎหมายต่อหน้าผู้ชุมนุมว่า “ด้วยพระนามและศรัทธาของพระเจ้าเป็นเจ้าพวกเราจะเดินทางไกลเพื่อต่อต้านกฎหมายเกลือ” (Vincent, 1982 : 135)

เช้าตรู่ในวันต่อมา มหาตมะ คานธี และผู้ร่วมปฏิบัติการได้ทำการสวดมนต์ภาวนาซึ่งเป็นกิจวัตร นักข่าวจากหนังสือพิมพ์ของอินเดียและต่างชาติต่างพากันมารอทำข่าวอยู่บริเวณอาศรม มหาตมะ คานธีประกาศการเดินทางนำทัพสัตยาเคราะห์ไปคือแห่งการทำเกลือจากเมืองอาห์เมดาบาดไปยังเมืองทานที ซึ่งเป็นระยะทางประมาณเกือบ 200 ไมล์ ตลอดเส้นทางการเดินขบวนประชาชนที่มีความศรัทธาในมหาตมะ คานธี ได้เข้าร่วมขบวนอย่างต่อเนื่องทั้งหญิงและชาย อิสลามและฮินดู การเดินขบวนครั้งนี้มหาตมะ คานธี มิได้สวมรองเท้า เนื่องจากท่านเป็นตัวแทนของคนยากจนประชาชนที่ได้รับทราบข่าว ก็รีบนำใบไม้มาวางตามทางที่ท่านจะเดินผ่าน โดย

¹ ในภายหลัง มหาตมะ คานธี ไม่เห็นด้วยที่จะให้ผู้หญิงเข้าร่วมต่อต้านกฎหมายเกลือ เนื่องจากมหาตมะ คานธี ไม่ต้องการให้รัฐบาลเห็นว่าผู้ปฏิบัติสัตยาเคราะห์ ใช้ผู้หญิงมาบังหน้า เพื่อที่รัฐบาลจะไม่กล้าใช้ความรุนแรง ดังนั้น ผู้หญิง จึงได้รับหน้าที่ให้บอยคอตสินค้าต่างประเทศ

มหาตมะ คานธีตั้งใจจะเดินทางวันละ 10 ไมล์ และเมื่อผ่านไปสถานที่ต่าง ๆ มหาตมะ คานธี ได้ขอให้ประชาชนร่วมมือกับท่านที่จะต่อต้านไม่ให้ความร่วมมือกับ รัฐบาลอังกฤษผู้ปกครองโดยการเลิกซื้อสินค้าของอังกฤษ รวมทั้งของใช้ฟุ่มเฟือย สุรา และท่านได้เน้นให้ทำกิจกรรมสร้างสรรค์ คือ การทอผ้าฝ้ายซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของชาว อินเดีย เพื่อใช้นุ่งห่มแทนผ้าที่มาจากประเทศอังกฤษ

การเดินทางของขบวนสัตยาเคราะห์เป็นไปด้วยดี แม้ว่าอากาศจะร้อนแต่ผู้ เดินทางขบวนก็ไม่ท้อถอย ระหว่างการเดินทางมีพ่อค้าที่มีฐานะร่ำรวยได้สั่งอาหาร เพื่อนำ มาให้ผู้เดินทางรับประทาน แต่ท่านมหาตมะ คานธี ได้ปฏิเสธเนื่องจากท่านเห็นว่าเป็น การฟุ่มเฟือยและไม่สมควร จากเหตุการณ์ครั้งนี้ก็ไม่มีผู้ใดกล้าที่จะนำของมามอบ ให้กับท่าน ประชาชนต่างพากันศรัทธาท่านที่ไม่รับของเพื่อเห็นแก่ความสุขสบาย เมื่อขบวนสัตยาเคราะห์เดินทางมาถึงเมืองบอราท มหาตมะ คานธี ได้แสดง สุนทรพจน์ต่อการปกครองของอังกฤษ ใจความว่า “การปกครองของอังกฤษในอินเดีย ได้นำมาซึ่งความเสื่อมทางศีลธรรม ทางวัฒนธรรม ทางจิตใจและทางวัตถุให้แก่มหา ประเทศนี้ ข้าพเจ้าจะถือการปกครองเช่นนี้ประหนึ่งเป็นคำสาปต่ออินเดีย ข้าพเจ้าจะ ดำเนินงานเพื่อทำลายระเบียบรัฐบาลนี้ให้ได้” (ชัยชนะ พิมานแมน, 2530 : 13)

ตลอดการเดินทางไกล มหาตมะ คานธี ได้ปลุกฝังให้ผู้ร่วมเดินทางรู้จักแนว ทางสัตยาเคราะห์และสอนให้สวดมนต์ภาวนา มีความอดทน อดกลั้น หากเกิดความ รุนแรง มหาตมะ คานธีถือว่าการเดินทางไกลเป็นการชำระบาปและเป็นการฝึกฝน ระเบียบวินัย ก่อนจะทำการคือแพ่ง

วันที่ 5 เมษายน 1930 มหาตมะ คานธี และผู้ร่วมสัตยาเคราะห์นับหมื่นได้ เดินทางถึงจุดหมายคือเมืองทานจี หลังจากสวดมนต์ ภาวนา มหาตมะ คานธี และผู้ ร่วมสัตยาเคราะห์ได้เริ่มทำการคือแพ่ง ณ ที่นั้นมหาตมะ คานธี ได้หยิบเกลือขึ้นกำมือ หนึ่งพร้อมทั้งกล่าวว่า “พระเจ้าเป็นเจ้าของทรานท้อทะเลแก่มวลมนุษย และจะไม่มี รัฐบาลของประชาชาติใดที่จะยึดครองมันไว้เป็นสมบัติส่วนตัว” (ดัมบลิว เลสลีย์, 2528 : 40) จากนั้นท่านจึงประกาศให้ทุกคนไปนำเอาน้ำทะเลมาทำเกลือ โดยไม่ต้องขออนุญาต จากรัฐบาล พร้อมทั้งประกาศขัดขึ้นคำสั่งของรัฐบาล คือการไม่ยอมเสียภาษี และ ประชาชนสามารถจะทำเกลือที่ไหนก็ได้โดยไม่ต้องขออนุญาตจากรัฐบาล ในระหว่าง

การคือแพ่งรัฐบาลมิได้เข้ามาขัดขวางแต่อย่างใด มหาตมะ คานธี จึงออกประกาศ
โบปลิว แนะนำวิธีทำเกลือให้กับคนในประเทศ เมื่อโบปลิวแพร่สะพัดออกไป
ประชาชนทั่วประเทศหันมาทำเกลืออุปโภค - บริโภค มหาตมะ คานธีได้ประกาศให้วัน
ที่เริ่มคือแพ่ง จนถึงวันที่ 13 เมษายน 1930 เป็นวันสัปดาห์แห่งชาติ National week
ในระยะเวลาตลอดสัปดาห์ ประชาชนต้องดำเนินการคือแพ่งทำเกลือ การทำเกลือเป็น
ไปอย่างเปิดเผยผู้ร่วมขบวนการไม่เกรงกลัวต่ออำนาจของรัฐบาล ประชาชนต่างพากัน
ทำเกลือนำมาขาย และมีผู้ซื้อเกลือเป็นจำนวนมาก เงินที่ได้จากการจำหน่ายเกลือในครั้ง
นี้ได้ถูกนำไปใช้ในการดำเนินงานของพรรคองเกรส¹

เมื่อประชาชนทั้งประเทศต่างพากันฝ่าฝืนกฎหมายของรัฐบาล รัฐบาลจึงได้
สั่งให้ตำรวจเริ่มจับกุมผลของการฝ่าฝืนกฎหมาย คือ ประชาชนถูกจับไปเป็นจำนวนนับ
หมื่นคน ทางรัฐบาลจึงจำเป็นต้องสร้างเรือนจำชั่วคราว การจับกุมครั้งนี้ยังคงดำเนินต่อ
ไปเรื่อย ๆ ตำรวจยังจับคนไปมากเท่าไร ประชาชนก็เข้ามาคือแพ่งแทนผู้ที่ถูกจับกุม
มากขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อรัฐบาลเห็นว่า การจับกุมไม่เป็นผลสำเร็จ จึงเลิกใช้วิธีการนี้แล้วหัน
มาใช้วิธีการไล่ทุบตีต่อผู้ขัดขืนกฎหมาย เมื่อประชาชนถูกทุบตีจึงได้ทำการโต้ตอบ
รัฐบาลจึงถือโอกาสสั่งให้ตำรวจใช้ปืนยิงแทนการตีประชาชน โดยรัฐบาลเห็นว่า การ
ยิงน่าจะหยุดประชาชนได้ หลังจากเกิดเหตุการณ์ความรุนแรง มหาตมะ คานธี
ประกาศให้ผู้ร่วมสัตยาเคราะห์ปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัตยาเคราะห์ พร้อมทั้งประกาศว่า
หากรัฐบาลไม่เลิกใช้ความรุนแรง ผู้ปฏิบัติสัตยาเคราะห์ก็ยินดีที่จะรับความทรมานจาก
การยิงของรัฐบาล ขบวนการโจมตีของรัฐบาลได้แพร่กระจายไปทั่วในและนอกประเทศ
นักหนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นฝ่ายสัตยาเคราะห์ต่างพากันต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ดังนั้น
รัฐบาลจึงออกกฎหมายควบคุมสิ่งพิมพ์ชั่วคราว หากสำนักพิมพ์ขัดขืนจะโดนยึดเครื่อง
พิมพ์ เมื่อเหตุการณ์เป็นเช่นนั้น มหาตมะ คานธี จึงได้ปลุกจิตสำนึกนักหนังสือพิมพ์
เหล่านั้นว่า หากรัฐบาลจะยึดเครื่องพิมพ์ก็ให้รัฐบาลยึดไป แต่รัฐบาลไม่สามารถที่จะยึด

¹ พรรคการเมืองฝ่ายค้านของอินเดีย ซึ่งมหาตมะ คานธี เป็นผู้ก่อตั้งโดยมีจุดประสงค์เพื่อช่วย
เหลือพัฒนาประเทศ

ปากกาซึ่งมีจำนวนมากและความคิดที่เป็นมติของชาติได้ ดังนั้นนักหนังสือพิมพ์ต่างพากันจัดขึ้นกฎหมายด้วยการพิมพ์ข้อความฉุกเฉินเพื่อให้ประชาชนดำเนินการต่อต้านรัฐบาลโดยการนัดปิดร้านค้าทั่วประเทศ เพื่อประท้วงการจับกุมผู้ปฏิบัติสัตยาเคราะห์ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลบางคนยอมลาออกจากตำแหน่งเพื่อเข้าร่วมสัตยาเคราะห์ โรงงานหยุดทำงานทุกโรงงาน นักศึกษาและอาจารย์ต่างพากันประท้วงรัฐบาลด้วยการหยุดเรียน และในกลางดึกคืนวันที่ 4 มกราคม 1930 มหาตมะ คานธี ถูกตำรวจย่องเข้ามาจับกุมขณะที่ท่านมหาตมะ คานธีนอนหลับ โดยตำรวจเกิดความกลัวที่เข้ามาจับกุมมหาตมะ คานธี เพราะเกรงกลัวต่ออำนาจของประชาชน ก่อนที่มหาตมะ คานธีจะถูกนำตัวไปคุมขังท่านได้ออกแถลงการณ์ว่า

เมื่อข้าพเจ้าถูกจับแล้ว ท่านผู้ปฏิบัติสัตยาเคราะห์ทั้งหลายจงอย่าเพิกท้อใจ เพราะผู้นำแห่งสงครามนี้คือพระเจ้าเป็นเจ้า จะทรงนำเราเป็นแนวทางเดินของเราได้กำหนดไว้อย่างแน่นอนแล้ว หมู่บ้านทุกหมู่บ้านต้องเก็บและทำเกลือ สตรีทั้งหลายต้องช่วยกันทำการปิดการซื้อของมีนเมาและผ้าต่างประเทศในทุกหลังคาเรือน คนชราและเด็ก ๆ ต้องทำด้วยประชาชนต้องช่วยกันเผาผ้าต่างประเทศในสาธารณสถานให้หมดสิ้น ชาวฮินดู มุสลิม คริสต์ ต้องกอดคอซึ่งกันและกัน นักเรียน นักศึกษาก็ต้องลาออกจากโรงเรียนและมหาวิทยาลัยของรัฐ ข้าราชการทั้งหลายต้องลาออกจากหน้าที่ราชการมารับใช้ประเทศดังข้าราชการผู้กล้าหาญอื่น ๆ ได้กระทำอยู่ อาศัยการกระทำเช่นนี้แหละเราจะบรรลุถึงอิสรภาพอันสมบูรณ์อย่างง่ายดาย (สัตยานันทปรี สวามี, 2527 : 365-366)

ข่าวการจับกุมมหาตมะ คานธี แพร่ไปทั้งในและต่างประเทศ ในประเทศร้านค้าและโรงงานต่างพากันหยุดกิจการเพื่อประท้วงรัฐบาล ประชาชนเริ่มจัดกลุ่มชุมนุมประท้วงรัฐบาล รัฐบาลจึงออกกฎหมายห้ามชุมนุม แต่ประชาชนจัดขึ้น รัฐบาลจึงเริ่มวิธีการรุนแรงโดยการยิง ประชาชนจึงตอบโต้ด้วยการเผาสถานีตำรวจ

ในต่างประเทศ เช่น ประเทศฝรั่งเศสประกาศคัดค้านการจับตัวมหาตมะ คานธี ประเทศปานามา รัฐบาลมีคำสั่งให้หยุดงาน 24 ชั่วโมง เพื่อแสดงความเห็นใจต่อมหาตมะ คานธี

ท่านบัณฑิต ยวาลาลเนห์รู ซึ่งเป็นผู้นำสัตยาเคราะห์และพรรคองเกรส หลังจากมหาตมะ คานธีถูกจับตัวไป ประกาศไม่ให้ประชาชนตอบโต้รัฐบาล แต่ได้มีประกาศให้ประชาชนทำการต่อต้านรัฐบาล โดยการบอยคอตผ้าและสินค้าที่มาจากอังกฤษ และให้มีการทำเกลืออาทิตย์ครั้ง รวมถึงการไม่ยอมเสียภาษี การไม่ซื้อของมีนเมา การบอยคอตกิจการที่ชาวอังกฤษเป็นเจ้าของ

การคือแ่งทำเกลือยังคงดำเนินต่อไป รัฐบาลจึงยังใช้วิธีการที่รุนแรง คือในระหว่างที่ประชาชนคือแ่งไปทำเกลือที่ชายทะเล ตำรวจได้ใช้ไม้ตะบองยาวตีไปทั่วร่างกายของผู้ทำคือแ่ง แต่ประชาชนผู้ปฏิบัติตามเงื่อนไขสัตยาเคราะห์ที่มหาตมะ คานธี ได้วางไว้ก็มีได้ใช้กำลังตอบโต้ การใช้กำลังของรัฐบาลทำให้ประชาชนได้รับบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก และยังมีผู้ที่เสียชีวิตอีกจำนวนหนึ่ง เหตุการณ์ยังคงดำเนินไปเช่นนี้ จนกระทั่งรัฐบาลเห็นว่าไม่สามารถที่จะปฏิบัติเช่นนี้ต่อไปได้ เพราะประชาชนที่ทำการคือแ่งมีอยู่จำนวนไม่น้อย

วันที่ 26 มกราคม 1935 หลังจากได้สวดมนตร์ภาวนาแล้ว มหาตมะ คานธีจึงได้รับการปล่อยตัวพร้อมกับผู้ร่วมปฏิบัติการสัตยาเคราะห์ หลังจากนั้นลอร์ดเออร์วิน ผู้สำเร็จราชการจึงได้นัดพบมหาตมะ คานธี เพื่อตกลงหาข้อยุติ โดยมหาตมะ คานธี ได้เสนอแนวทางเพื่อเป็นการยุติปัญหา คือ

1. ให้ปล่อยผู้ที่ถูกจับกุมจากเหตุการณ์ในครั้งนี้
2. คืนทรัพย์สินที่เจ้าหน้าที่ยึดมาได้
3. ยกเลิกการปราบปราม
4. คืนตำแหน่งให้ข้าราชการที่ยอมลาออกเพื่อร่วมการต่อต้านกฎหมายกลับเข้าทำงานได้ตามปกติ
5. ประชาชนมีสิทธิในการทำเกลือ
6. ชาวอินเดียมีสิทธิในการบอยคอตสินค้าต่างประเทศ และของมีนเมา

หลังจากที่มหาตมะ คานธี ได้เสนอแนวทางดังกล่าว ลอร์ดเออร์วิน ผู้สำเร็จราชการจึงได้นำแนวทางที่มหาตมะ คานธี เสนอไปปรึกษากับรัฐบาลในอังกฤษ ผลปรากฏว่า

1. รัฐบาลอนุญาตให้ปล่อยผู้ถูกจับในการต่อต้านกฎหมายเกลือ ซึ่งมีประมาณ 7 หมื่นกว่าคน ยกเว้นผู้ที่มีความผิดในการฆ่าคนตาย
2. คืนทรัพย์สินทั้งหมดที่ยึดมาได้
3. ยกเลิกการปราบปราม
4. คืนตำแหน่งให้กับข้าราชการ
5. ประชาชนมีสิทธิบอยคอตสินค้าต่างประเทศและของมีนเมา ประชาชนที่อาศัยอยู่ตามชายทะเลมีสิทธิจะทำเกลือเพื่ออุปโภคและบริโภคได้

ดังนั้น เมื่อได้ผลสรุป มหาตมะ คานธี และลอร์ดเออร์วิน จึงได้ร่วมกันเซ็นสัญญายุติปัญหาในวันที่ 6 เมษายน 1931

สรุป

จากกรณีการต่อต้านกฎหมายเกลือ สัตยาเคราะห์ได้ดำเนินตามหลักการ เริ่มจากการกระจายข้อมูล การสื่อสารเพื่อรวบรวมสมาชิกในการเดินทางไกล และประกาศจุดมุ่งหมายให้ยกเลิกกฎหมายเกลือซึ่งเป็นกฎหมายแห่งความยุติธรรม นักสัตยาเคราะห์ยึดถือหลักอหิงสาในการต่อสู้ ดังเห็นได้จากการถูกตำรวจของรัฐบาลทำร้ายทรมาน แต่พวกเขาเหล่านั้นก็ได้ทำการตอบโต้ การเดินทางไกลเพื่อทำการคือแพ่งถือเป็นการประท้วงที่ปราศจากความรุนแรงในระดับมหาชน การต่อต้านกฎหมายเกลือในครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากคนหลาย ๆ อาชีพ เช่น พ่อค้าที่ร่วมกันปิดร้านค้านักเรียน นักศึกษาที่พากันหยุดโรงเรียน ข้าราชการไม่ไปทำงาน การกระทำของพวกเขาเหล่านี้ ส่งผลกระทบโดยตรงกับอังกฤษและการเมืองของประเทศอินเดีย เห็นได้ว่ามหาตมะ คานธีมีลักษณะความเป็นผู้นำที่ชาญฉลาดที่สามารถปลุกเร้า พลังประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อสู้กับอำนาจของรัฐบาล

การพึ่งตนเองเป็นคุณลักษณะของนักสัตยาเคราะห์ครั้งนี้ นักสัตยาเคราะห์
ร่วมลงนามที่จะทำการคือแพ่ง โดยไม่หวังความช่วยเหลือทางด้านวัตถุจากผู้อื่น
หลักการพื้นฐานของสัตยาเคราะห์ คือ การยกเลิกกฎหมายเกลือต่อต้านอำนาจของ
รัฐบาลที่ผูกขาดเกลือซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกชีวิต อันเป็นสัญลักษณ์แห่งความ
อยู่ดีธรรมของรัฐบาลอังกฤษผู้ปกครอง ดังนั้นหน้าที่ของนักสัตยาเคราะห์ คือ การไม่
เชื่อฟังกฎหมายที่อยู่ดีธรรม และต้องยึดถือสัจจะที่ว่าประชาชนอินเดียมีสิทธิที่จะทำ
เกลือเพื่ออุปโภค บริโภคได้ เพราะเกลือเป็นของที่ธรรมชาติให้มา

ความสำเร็จของปฏิบัติการสัตยาเคราะห์ในครั้งนี้อยู่ที่พลังในการปลุกเร้า
ความคิดของประชาชนให้มีส่วนร่วมในทางการเมืองของมหาตมะ คานธี
นักสัตยาเคราะห์หรือผู้เข้าร่วมต่างยึดถือในหลักการอย่างเคร่งครัด ส่วนมหาตมะ คานธี
ก็เป็นผู้นำที่ได้รับการยอมรับจากประชาชนในอินเดียทุกศาสนา ดังนั้นการต่อต้าน
กฎหมายเกลือจึงเป็นแบบอย่างของสัตยาเคราะห์ในระดับชาติ

ยวาลาล เนห์รู ผู้ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นนายกรัฐมนตรีของอินเดียหลังได้รับ
เอกราช มิได้เป็นผู้ศรัทธาในวิธีการของสัตยาเคราะห์ แต่ภายหลังจากการที่ได้ร่วมปฏิบัติ
การกับมหาตมะ คานธี ท่านกลายเป็นผู้สนับสนุนคนสำคัญของยุทธศาสตร์โดยรวมของ
มหาตมะ คานธี และได้กล่าวยอมรับว่า “เราได้ยอมรับสัตยาเคราะห์ และพรรคองเก
รสต์ก็ได้ยึดถือวิธีการนั้นเป็นวิธีการของตน เพราะความเชื่อในประสิทธิผลของวิธีการ
ของมหาตมะ คานธี ทำให้ข้าพเจ้าได้ตระหนักว่าสัตยาเคราะห์ไม่เป็นเพียงแต่วิธีการที่
ถูกต้องเท่านั้น แต่ยังเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในการบรรลุวัตถุประสงค์ของเรา” (ชาร์ป, 2529 : 126)

ปัญหาการเมือง และเศรษฐกิจ : กรณีการคัดค้านรัฐบาลแห่งรัฐบอมเบย์ในการเก็บภาษีที่
ไม่เป็นธรรมกับชาวนาในตำบลบาร์โคดี

บาร์โคดี เป็นตำบลในเมืองสุรัตแห่งรัฐบอมเบย์ ประชาชนส่วนใหญ่
ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการเกษตร เช่น ทำนา ปลูกฝ้าย ในปีค.ศ.1928 รัฐบาลแห่ง
เมืองบอมเบย์มีคำสั่งให้กรมสรรพากร ออกสำรวจผลผลิตทางการเกษตรของตำบล

บาร์โคลีและเขียนรายงานส่งถึงผู้ว่าการแห่งรัฐบอมเบย์

นาย ไชยการ (Jayakar)¹ เป็นตัวแทนของกรมสรรพากร ได้เขียนรายงานต่อผู้ว่าการรัฐบอมเบย์มีใจความดังนี้

1. จำนวนประชากรในตำบลบาร์โคลี เพิ่มมากขึ้น
2. ประชาชนมีความมั่งคั่งมากขึ้น เห็นได้จากบ้านและตึกที่มีจำนวนการสร้างขึ้นใหม่เป็นจำนวนมาก
3. เกวียนและปศุสัตว์มีจำนวนมากขึ้น โดยเฉพาะโคนม
4. มีการค้าขายเพิ่มขึ้น
5. ราคาฝ้ายสูงขึ้น

ภายหลังการได้รับรายงานจากนายไชยการ ผู้ว่าการแห่งรัฐบอมเบย์จึงได้มีคำสั่งให้กรมสรรพากรเรียกเก็บภาษีขึ้น 22% เมื่อมีการเรียกเก็บภาษี ประชาชนจำนวนกว่า 87,000 คน ในตำบลบาร์โคลี จึงได้ร่วมกันคัดค้านการเก็บภาษีขึ้นโดยมีผู้นำการคัดค้านรัฐบาลบอมเบย์คือ สาร์दार วัลลภ ปญกุล (Sardar Vallabhai Patel) ภายใต้แนวคิดสัตยาเคราะห์ของมหาตมะ คานธี

กรณี : การคัดค้านรัฐบาลแห่งรัฐบอมเบย์ในการเก็บภาษีที่ไม่เป็นธรรมกับชาวนาในตำบลบาร์โคลี

เวลา : 12 กุมภาพันธ์ 1928 - 4 สิงหาคม 1928

สถานที่ : ตำบลบาร์โคลี เมืองสุรัต รัฐบอมเบย์

จุดประสงค์ : เพื่อคัดค้านการเก็บภาษีที่ไม่เป็นธรรมพร้อมทั้งเรียกร้องให้รัฐบาลตรวจสอบรายงานของกรมสรรพากรที่ไม่ได้ศึกษาข้อมูลการสำรวจอย่างถูกต้อง

ผู้ปฏิบัติสัตยาเคราะห์ : ผู้นำสัตยาเคราะห์ในครั้งนี้คือ สาร์दार วัลลภ ปญกุล ภายใต้การแนะนำจากมหาตมะ คานธี และนักสัตยาเคราะห์จำนวน 250 คน ที่เป็นอินคูทุการรณะและมุสลิม

ฝ่ายตรงข้าม : ผู้ว่าการแห่งรัฐบอมเบย์ เจ้าหน้าที่กรมสรรพากร และตำรวจ

¹ อ้างอิงจากวารสาร Young India May 16, 1929

ปัญหา : ผู้ว่าการแห่งรัฐบอมเบย์ได้มีคำสั่งให้กรมสรรพากร ออกสำรวจผลผลิตทางการเกษตรของชาวนาในตำบลบาร์โคลี พร้อมทั้งเขียนรายงานส่งต่อผู้ว่าการรัฐ ผลปรากฏว่านายไชยการ เจ้าหน้าที่ของกรมสรรพากรได้เขียนรายงานที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง ดังเนื้อหาที่เขียนไว้ข้างต้น

เมื่อผู้ว่าการรัฐได้รับรายงานจากกรมสรรพากรจึงได้มีคำสั่งให้กรมสรรพากร เก็บภาษีขึ้น 22% ส่งผลให้ประชาชนและชาวนาในตำบลบาร์โคลี ได้รับความเดือดร้อนอย่างหนัก เนื่องจากการให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องของนายไชยการ ประชาชนให้ความคิดเห็นชื่อนายไชยการ ไม่ได้มีทำการสำรวจอย่างถูกต้อง กล่าวคือ เขาทำการสำรวจเฉพาะไม่กี่หมู่บ้าน และจัดทำสถิติโดยไม่ได้มีการพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ นายไชยการ ทำการสำรวจข้อมูลโดยไม่ได้ซักถามชาวนาและประชาชนอย่างจริงจัง

ปฏิบัติการสัตยาเคราะห์ : ในวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 1928 สารदार วัลลโกล ปญกุล รวบรวมชาวนาและผู้ร่วมปฏิบัติการประชุม มีมติให้เขียนจดหมายถึงผู้ว่าการรัฐบอมเบย์ว่าชาวนาไม่อาจอยู่ได้หากรัฐเก็บภาษีเพิ่มขึ้นและเรียกร้องให้ผู้ว่าการและสมาชิกในรัฐบาลบอมเบย์จัดตั้งคณะกรรมการสอบสวนการเก็บภาษีที่ไม่เป็นธรรมกับชาวนาพร้อมทั้งยืนยันที่ปฏิเสธการจ่ายภาษี

ภายหลังจากได้รับจดหมายจากกลุ่มผู้คัดค้าน ผู้ว่าการรัฐบอมเบย์ตอบจดหมายกลับผู้คัดค้านและประชาชนทั่วไปว่า“รัฐบาลมีสิทธิในการปกครอง”ประชาชนทุกคนต้องปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐบาลโดยการเสียภาษี เมื่อรัฐบาลประกาศให้มีการเสียภาษี สารदार วัลลโกล ปญกุล จึงได้ติดต่อกับตัวแทนของหมู่บ้าน เพื่อเข้าร่วมปฏิบัติการสัตยาเคราะห์ ในการคัดค้านการเสียภาษี เริ่มจากการประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติการ พร้อมทั้งรวบรวมผู้เข้าร่วมปฏิบัติการจำนวน 250 คนที่เข้ารับการศึกษา อบรมความอดทน ความมีระเบียบวินัยของสัตยาเคราะห์ และนักสัตยาเคราะห์ทุกคนต้องใส่ผ้าขาวดี ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของการปฏิบัติสัตยาเคราะห์

มีการจัดตั้งหน่วยงาน 16 แห่ง เพื่อเก็บข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการปฏิบัติการสัตยาเคราะห์ในแต่ละหมู่บ้านและส่งข่าวสารไปยังหน่วยงานใหญ่ในตำบลบาร์โคลี เพื่อกระจายข่าวสารความเคลื่อนไหวของรัฐบาล พร้อมทั้งเตือนให้ประชาชนรับรู้ถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้น หน่วยงานทั้ง 16 แห่งนี้ยังมีการให้การศึกษาแก่ประชาชนเพื่อให้

ทราบถึงความหมายของการต่อสู้อย่างสันติวิธีโดยเน้นถึงสัจจะและอหิงสา ในขณะที่มีการให้การศึกษา ผู้นำของแต่ละหน่วยงานจะให้คำแนะนำต่อการร่วมปฏิบัติการ สัตยาเคราะห์อย่างถูกต้อง การประชุมแต่ละครั้งจะต้องมีการสวดมนต์ภาวนาต่อ พระผู้เป็นเจ้า และกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยการลงนามสนับสนุนปฏิบัติการ สัตยาเคราะห์ ประชาชนจากทุกอาชีพเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลบางคนให้การสนับสนุน สัตยาเคราะห์ ข้าราชการหลายคนลาออกจากตำแหน่งเพื่อเข้าร่วมการกีดกัน

ฝ่ายรัฐบาลเมื่อประกาศแผนการเสียภาษีไปแล้ว จึงได้เริ่มจัดเก็บภาษีผู้ว่าการ มีคำสั่งให้กรมสรรพากรส่งเจ้าหน้าที่ไปเก็บภาษีตามบ้านของประชาชน ผลปรากฏว่า ประชาชนและชาวนาผู้เดือดร้อนใช้ปฏิบัติการสัตยาเคราะห์ คือไม่ให้ความร่วมมือโดย ชาวนาปิดประตูบ้านไม่ต้อนรับเจ้าหน้าที่จากกรมสรรพากร หรือบางคนยอมเปิดประตู ให้กับเจ้าหน้าที่แต่ไม่ยอมที่จะจ่ายภาษี บางคนยอมให้ตำรวจทำลายประตูยึดทรัพย์สิน เงินทอง ข้าวของเครื่องใช้ที่จำเป็น สัตว์เลี้ยงและที่ดินแม้กระทั่งเกวียนที่ใช้ในการ ประกอบอาชีพ ในวันต่อมา มีการแพร่กระจายข่าวสารจากหน่วยงานใหญ่ในตำบล บาร์โดลี เพื่อแจ้งให้ชาวนาและประชาชนทราบถึงการกระทำของตำรวจของฝ่ายรัฐบาล สวรรค์คาร์ ที่เป็นผู้นำในขณะนั้นจึงได้ประกาศให้ชาวนาและประชาชน เก็บซ่อนข้าวของ เครื่องใช้ หรือแยกอุปกรณ์ออกเป็นส่วน เมื่อตำรวจเข้ามาไม่พบของที่สามารถจะยึด ของได้จึงได้เริ่มการจับกุมชาวนาและประชาชนไปจำนวนหนึ่ง จากนั้นก็มีชาวนาคน อื่นๆ และประชาชนเข้ามาแทนที่ ทางรัฐบาลจึงเริ่มเกิดความเบื่อหน่าย และเริ่มใช้ ความรุนแรงกับประชาชนแต่ประชาชนยังคงยึดหลักสัตยาเคราะห์ คือใช้ความอดทนไม่ ตอบโต้ ทำให้มีผู้บาดเจ็บจากเหตุการณ์ครั้งนี้เป็นจำนวนมาก

เมื่อรัฐบาลเห็นว่าการกระทำเช่นนี้ไม่ได้ผล จึงออกไปปลิวแจกจ่ายกับ ประชาชนโดยประกาศไม่เอาเรื่องกับผู้ที่ย่ำภาษีล่าช้าแต่ขอให้รีบจ่ายภาษีในระยะเวลา ที่กำหนด พร้อมทั้งส่งเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่นับถือศาสนาฮินดู ศาสนาอิสลาม เข้า ไปหาชาวนาที่นับถือศาสนาเดียวกัน โดยใช้ศาสนาเข้ามาเพื่อให้ชาวนาเกิดความคิดที่ แยกแยก

เมื่อเหตุการณ์ดำเนินไปเช่นนี้ มหาตมะ คานธี เกรงว่าชาวนาจะเกิดความ แยกแยก จึงได้เข้าร่วมปฏิบัติการสัตยาเคราะห์ด้วยการเขียนบทความ ปลุกใจผู้เข้า

ร่วมขบวนการ “สิ่งใดก็ตามที่ให้เราปลงใจแก่เราในการต่อต้านอย่างมีระเบียบวินัยและสงบ และทำให้เรากลับคืนกับความทุกข์ยากร่วมกัน สิ่งนั้นย่อมนำพวกเราให้เข้าใกล้สวราชย์ (การปกครองตนเอง) มากขึ้น” (บอนคูแรนต์, 2536 : 44) มหาตมะ คานธีเสนอให้พ่อค้าขายสิ่งของจำเป็นให้กับเจ้าหน้าที่เก็บภาษีในราคาต้นทุนและเน้นให้ประชาชนปฏิเสธวิธีการที่รุนแรง ละเว้นจากความโกรธเนื่องจากการถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจทำร้าย หากแต่ให้ปฏิบัติต่อคนเหล่านั้นด้วยท่าทีฉันท์มิตร จากนั้นมหาตมะ คานธีประกาศจะเดินขบวนประท้วงรัฐบาลบอมเบย์ร่วมกับผู้นำสัตยาเคราะห์ คือ สาร์คาร์ วัลลภ ปญกุล และผู้ปฏิบัติสัตยาเคราะห์จำนวน 250 คน ปฏิบัติการสัตยาเคราะห์ปฏิเสธการจ่ายภาษีจนกว่าทางรัฐบาลจะมีการพิจารณาสอบสวนรายงานจากกรมสรรพากร

รัฐบาลอินเดียเมื่อทราบว่ามีมหาตมะ คานธี จะร่วมเดินขบวนในครั้งนี้ จึงได้เชิญสาร์คาร์ วัลลภ ปญกุล เพื่อตกลงหาข้อยุติในวันที่ 4 สิงหาคม 1928 โดย สาร์คาร์ วัลลภ ปญกุล ได้เสนอข้อยุติกับผู้ว่าการรัฐ ดังนี้

- 1.คืนสิ่งของและที่ดินที่รัฐบาลยึดไป
- 2.อนุญาตให้ข้าราชการที่ลาออกจากงานเพื่อเข้าร่วมปฏิบัติการสัตยาเคราะห์เข้าทำงานได้ในตำแหน่งเดิม

- 3.ปล่อยนักโทษสัตยาเคราะห์

- 4.พิจารณารายงานจากกรมสรรพากรใหม่

จากการเสนอหาข้อยุติ ผลปรากฏว่ารัฐบาลตอบสนองข้อยุติทุกประการ ดังนี้

- 1.คืนสิ่งของเครื่องใช้ ที่คืนให้กับชาวนาและประชาชน

- 2.ข้าราชการได้กลับเข้าทำงานตามเดิม

- 3.นักโทษสัตยาเคราะห์ได้รับการปล่อยตัว

- 4.ตั้งคณะกรรมการพิจารณาสอบสวนนายไชยการ เกี่ยวกับรายงานใน ตำบลบาร์โดลี มีการเชิญให้ชาวนามาให้ปากคำและแสดงหลักฐานต่อรัฐบาลโดยชาวนาแสดงความคิดเห็นว่า การจัดทำรายงานของนายไชยการ เป็นการทำรายงานที่ขาดความละเอียดรอบคอบจากเนื้อหาในรายงานไม่ตรงกับความเป็นจริง ดังนี้

1. จำนวนประชากรในตำบลบาร์โด้เพิ่มขึ้น ฝ่ายชานาบรรยายว่าแท้จริงแล้วจำนวนประชากรในตำบลบาร์โด้มิได้เพิ่มขึ้นเลย การเกิดและการตายแทบจะเท่ากัน ดังนั้นการรายงานของนายไชยการ จึงมีการผิดพลาด

2. ประชาชนมีความมั่งคั่งมากขึ้น เห็นได้จากบ้านและตึกที่มีจำนวนการสร้างขึ้นใหม่เป็นจำนวนมาก ฝ่ายชานาบรรยายว่าตึกที่สร้างส่วนใหญ่เป็นของชาวแอฟริกาใต้ที่เข้ามาอาศัยในตำบลบาร์โด้ และเป็นตึกที่ไม่ได้สร้างเนื่องจากรายได้ทางการเกษตร

3. เกวียนและปศุสัตว์มีจำนวนมากขึ้น โดยเฉพาะโคนม ในข้อนี้ชานาบรรยายว่าการเพิ่มขึ้นของโคนมไม่น่าจะมีความสำคัญต่อการเพิ่มขึ้นของภาษีมากนัก เพราะโคนมเป็นเพียงสัตว์ที่ให้แค่น้ำนมเท่านั้น

4. มีการค้าขายเพิ่มขึ้นในข้อนี้ นายไชยการ ไม่ได้ให้รายละเอียดในรายงาน ชานาจึงยังเกิดความสงสัย

5. ราคาฝ้ายสูงขึ้น ชานาบรรยายว่าราคาฝ้ายอาจมีราคาสูงขึ้นในบางปี แต่ในบางปีราคาฝ้ายก็ตกต่ำ ไม่มีความแน่นอน

ดังนั้น สาร์คาร์ จึงได้สรุปรายงานของนายไชยการว่าไม่ตรงกับความเป็นจริง กล่าวคือ นายไชยการใช้วิธีสอบถามเฉพาะบางหมู่บ้านแล้วยกมาพิจารณาให้การสนับสนุนการสร้างสถิติต่อรายงานการเก็บภาษี นอกจากนี้ นายไชยการ มีเวลาน้อยกว่า 3 เดือนในการออกสำรวจผลผลิตการเกษตรจึงไม่น่าเชื่อว่าเขาจะออกพื้นที่ครบก่อนที่จะจัดทำรายงาน และจากการสอบถามชานาและประชาชนจำนวนกว่า 87,000 คน 70 กว่าหมู่บ้าน ไม่มีแม่แต่หมู่บ้านเดียวที่นายไชยการ จะเข้าไปทำการสำรวจ สิ่งเหล่านี้คงพอจะสรุปถึงความผิดพลาดของรายงานได้เป็นอย่างดี

หลังจากคณะกรรมการสอบสวนได้พิจารณาถึงข้อเท็จจริงแล้วจึงได้มีมติให้การเรียกเก็บภาษีเพิ่มเป็นอันยุติ การปฏิบัติศัตยาเคราะห์ในครั้งนี้จึงเป็นอันยุติภายใต้การนำของ สาร์คาร์ วัลลโภ ปญฺเฑล

สรุป

สัตยาเคราะห์ ครั้งนี้ถือได้ว่าเป็นความสำเร็จลุล่วงโดยสันติวิธี ผลลัพธ์จากการคัดค้านการเก็บภาษีในครั้งนี้มีผลในการเรียกเก็บภาษีในหลายพื้นที่ของอินเดีย มหาตมะ คานธี กล่าวถึง ความสำเร็จของสัตยาเคราะห์ในบาร์โดลีว่า “ความสำเร็จแท้จริงของสัตยาเคราะห์ในครั้งนี้ อยู่ที่การก่อให้เกิดผลกระทบกับชวานาทั่วทั้งอินเดีย บาร์โดลีกลายเป็นสัญลักษณ์และสัญลักษณ์ของความหวัง พลังและชัยชนะของชวานาในอินเดีย” (Greeq, 1960 : 20) สิ่งที่สำคัญที่ได้รับจากสัตยาเคราะห์ในครั้งนี้ คือ ความสามัคคี ร่วมมือ ร่วมใจของประชาชน เช่น ความร่วมมือระหว่างมุสลิมกับฮินดู การช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างนายทุนกับชวานาหรือแม้กระทั่งข้าราชการกับผู้ปฏิบัติ สัตยาเคราะห์ที่อยู่ฝ่ายตรงข้ามกัน

การปฏิบัติสัตยาเคราะห์เป็นไปตามลำดับขั้นตอน โดยยึดในหลักการ สัตยาเคราะห์ ภายใต้แนวความคิดของมหาตมะ คานธี คือการยึดถือสัจจะด้วยการสวดมนต์ภาวนาต่อพระเจ้าผู้เป็นเจ้า และเรียกร้องให้ฝ่ายรัฐบาลยอมเบี่ยงตั้งคณะกรรมการเพื่อสอบสวนการเรียกเก็บภาษีขึ้น ซึ่งผู้นำสัตยาเคราะห์ในครั้งนี้ได้แสดงความเห็นว่า ชวานาไม่อาจอยู่ได้หากมีการเรียกเก็บภาษีเพิ่ม

ผู้ปฏิบัติสัตยาเคราะห์มีความอดทนต่อความทุกข์ทรมานจากการยึดทรัพย์สิน ข้าวของเครื่องใช้ ที่ดิน ผู้ปฏิบัติสัตยาเคราะห์ยอมให้ตำรวจทำร้าย และจับกุมโดยไม่มี การโต้ตอบการกระทำเหล่านี้เป็นการแสดงความจริงใจ ซึ่งเป็นผลมาจากการได้ศึกษาหลักสัตยาเคราะห์อย่างถูกต้อง การปฏิเสธความร่วมมือก็เป็นประเด็นหนึ่งที่มีความสำคัญในกรณีนี้ กล่าวคือ ประชาชนยินยอมพร้อมใจที่ไม่ยอมเสียภาษี มีการลงชื่อเพื่อคัดค้านการเก็บภาษี ส่วนการต่อสู้แ่งในครั้งนี้ คือ การลงมือปลูกพืชหรือทำการไถ - หว่าน บนที่ดินที่รัฐบาลยึดเอาไป การโฆษณาประชาสัมพันธ์ก็เป็นสิ่งสำคัญอีกประการของกรณีนี้ เนื่องจากการจัดทำใบปลิว และจัดตั้งหน่วยงานทั้ง 16 แห่ง ทำให้ประชาชนทั้งในและนอกตำบลบาร์โดลี มีโอกาสได้รับข่าวสารที่รวดเร็วถูกต้อง เพื่อสามารถประเมินเหตุการณ์และหาวิธีแก้ไข การโฆษณาประชาสัมพันธ์ไม่เพียงแต่จะส่งข่าวสารเท่านั้นแต่ผลลัพธ์ของมันยังทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในหลักการ

สัตยาเคราะห์ของมหาตมะ คานธี จึงได้รวมตัวกันให้ความช่วยเหลือกับชาวนาในตำบล บาร์โดลีเป็นจำนวนมาก

โครงการสร้างสรรค์ เป็นอีกส่วนในการคัดค้านการเพิ่มภาษี กล่าวคือ นักสัตยาเคราะห์ทุกคนต้องสวมใส่ผ้าขาวดีที่ทอจากฝีมือตนเองเพื่อแสดงให้เห็นถึง สัญลักษณ์ของการต่อสู้แบบสัตยาเคราะห์จากนั้นผ้าขาวดีจึงกลายเป็นเครื่องแบบสำหรับ สัตยาเคราะห์

ผู้นำสัตยาเคราะห์ คือ สาร์คาร์ วัลลภ ปณฺฑิต เป็นผู้นำที่ตั้งมั่นใน สัตยาเคราะห์เขาเป็นผู้ประมินสถานการณ์อยู่ตลอดเวลา สาร์คาร์มีความกล้าหาญที่จะ เป็นตัวแทนชาวนาในการตกลงกับรัฐบาล เขาขอมที่จะนำตำแหน่งหน้าที่การงานใน ขณะนั้น คือ นายกเทศมนตรีของเมือง อาห์เมดาบัด (ธงไชย พรหมปก, 2537 : 47) เพื่อ ช่วยเหลือชาวนาและประชาชน โดยไม่เกรงว่าตนจะถูกไล่ออกจากตำแหน่ง ถือได้ว่า สาร์คาร์เป็นผู้เสียสละ การเป็นผู้นำของสาร์คาร์เกิดขึ้นจากความศรัทธาในแนวคิด สัตยาเคราะห์ของมหาตมะ คานธี การพัฒนาปฏิบัติการสัตยาเคราะห์ครั้งนี้เห็นได้ชัด จากการที่ประชาชนได้รับการศึกษาจากสัตยาเคราะห์อย่างถูกต้อง ผู้นำปฏิบัติการก็ สามารถที่จะควบคุมสถานการณ์ให้ดำเนินไปอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย และบรรลุข้อ ตกลงได้อย่างสันติวิธี

สิ่งที่น่ายินดีสำหรับปฏิบัติการในครั้งนี้ คือ สัตยาเคราะห์มีการแพร่หลายใน ประเทศอินเดีย การลงมือปฏิบัติสัตยาเคราะห์ไม่จำเป็นต้องให้ท่านมหาตมะ คานธี เป็นผู้นำเสมอไป ซึ่งนับว่าสัตยาเคราะห์ได้ประสบความสำเร็จและเป็นทางเลือกใหม่ที่ นำมาแก้ไขปัญหาย่างสันติวิธี

ปัญหาสังคม : การต่อต้านระบบวรรณะในรัฐทราวานคอร์

การนำสัตยาเคราะห์มาแก้ไขปัญหาคือการต่อต้านระบบวรรณะใน รัฐทราวานคอร์ เป็นการแก้ไขปัญหาระดับท้องถิ่น ในกรณีนี้มหาตมะ คานธี และผู้

ร่วมขบวนการสัตยาเคราะห์ได้ร่วมมือช่วยเหลือปกป้องสิทธิของชนชั้นจัณฑาล¹ การแก้ไขปัญหานั้นครั้งนี้ต้องอาศัยระยะเวลาที่ยาวนาน ผนวกกับความอดทน อดกลั้น ในการพยายามเปลี่ยนแปลงทัศนคติของวรรณะพราหมณ์ที่เคร่งครัดต่อศาสนาฮินดู

รัฐทราวานคอร์เป็นรัฐที่อยู่ทางตอนใต้ของประเทศอินเดีย เป็นรัฐที่มีกษัตริย์ปกครองแทนประเทศอังกฤษ ซึ่งเป็นเจ้าของอาณานิคมในขณะนั้น เป็นเวลากว่า 10 ปี ที่ถนนสายหนึ่งในรัฐทราวานคอร์ ซึ่งเป็นถนนที่ตัดผ่านโบสถ์ของวรรณะพราหมณ์ และเป็นวรรณะสูงสุดของระบบสังคมของอินเดีย มีประกาศห้ามพวกชนชั้นจัณฑาลมาใช้ถนนร่วมกับพวกวรรณะของตน ทั้งที่ถนนสายนี้เป็นถนนที่ตัดผ่านไปถึงที่อยู่อาศัยของชนชั้นจัณฑาล นอกจากนี้ชาวฮินดูในวรรณะสูงต้องการจะยกระดับสังคมของตน จึงห้ามให้วรรณะต่ำอย่างสุทร และจัณฑาลใช้บ่อน้ำร่วมกับพวกวรรณะชั้นสูงอย่างพราหมณ์

กรณี : การต่อต้านการถือระบบวรรณะในรัฐทราวานคอร์

เวลา : ค.ศ.1924 - 1925 ระหว่างฤดูใบไม้ผลิ-ฤดูใบไม้ร่วง ระยะเวลาประมาณ 16 เดือน

สถานที่ : รัฐทราวานคอร์

จุดประสงค์ : เพื่อให้ชนชั้นจัณฑาลสามารถเดินผ่านถนนสายนี้ได้ด้วยเต็มใจจากคนในวรรณะพราหมณ์

ผู้ปฏิบัติสัตยาเคราะห์ : ในระยะแรกคือชาวฮินดูท้องถิ่นทั้งชนชั้นจัณฑาล และคนในวรรณะสูงเช่น พราหมณ์ แพศย์ ต่อมามหาตมะ คานธี จึงมาเข้าร่วมและบัญชาการ

ฝ่ายตรงข้าม : คนในวรรณะพราหมณ์และวรรณะอื่นที่เคร่งครัดต่อประเพณี และ ตำรวจ

¹ ในระบบวรรณะฮินดู จัณฑาลถือเป็นระดับต่ำที่สุดของสังคมอินเดียเสมือนจิตวิญญาณที่ถูกสาปแช่ง โดยตัดสินประณามให้ดำรงชีวิตอยู่อย่างชกามนุษย์ ถือเป็นพวกนอกวรรณะ

ปัญหา : ผู้ที่เคร่งครัดในประเพณีของระบบวรรณะ ปฏิเสธที่จะให้ชนชั้นต่ำอย่างจัณฑาลเข้ามาใช้บ่อน้ำร่วมกับคนในวรรณะสูงอย่างพราหมณ์ และปฏิเสธที่จะให้พวกจัณฑาลเดินผ่านถนนที่ตัดผ่านโบสถ์อันศักดิ์สิทธิ์ของพวกเขา ทั้งที่ถนนสายนี้มีจุดหมายปลายทางไปยังที่อยู่อาศัยของพวกจัณฑาล หากมิใช่ถนนสายนี้แล้วพวกจัณฑาลจะต้องเดินอ้อมถนนซึ่งใช้เวลานานกว่าจะถึงที่พักอาศัย การปฏิเสธให้พวกจัณฑาลเดินผ่านถนนมีนานกว่า 10 ปีแล้ว ดังนั้น ชนชั้นจัณฑาลจึงได้นำหลักการสัตยาเคราะห์มาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาคือระบบวรรณะอย่างเคร่งครัด ภายใต้แนวคิดของมหาตมะ คานธี

ปฏิบัติการสัตยาเคราะห์ : รวบรวมผู้เข้าร่วมปฏิบัติการส่วนใหญ่จะเป็นชนชั้นจัณฑาลเป็นคนท้องถิ่น แต่คนในวรรณะชั้นสูง เช่น พราหมณ์ และแพศย์ ก็เข้าร่วมปฏิบัติการด้วย ผู้นำถือศาสนาซิกข์ได้ส่งพ่อครัวมาช่วยทำอาหารเลี้ยง เมื่อรวบรวมสมาชิกแล้วจึงได้ส่งตัวแทนไปเจรจากับพวกวรรณะพราหมณ์ ขอให้ชนชั้นจัณฑาลสามารถใช้ถนนที่ตัดผ่านหน้าโบสถ์ได้ แต่ได้รับการปฏิเสธนักสัตยาเคราะห์จึงได้ประชุมและปลุกจิตสำนึกให้ประชาชนในรัฐทรวานคอร์รับทราบถึงความเดือดร้อนของชนชั้นจัณฑาล

มีการจัดตั้งค่ายสัตยาเคราะห์เพื่อเป็นที่พักอาศัยและเป็นแหล่งการศึกษาหลักสัตยาเคราะห์ โดยกรณีนี้ท่านมหาตมะ คานธี ได้เน้นการพยายามเอาชนะใจฝ่ายตรงข้ามด้วยการชักจูงเพื่อให้คนในวรรณะพราหมณ์ เกิดความสงสารและเห็นใจ ภายในค่ายสัตยาเคราะห์มีการทอผ้าขาดี่ ซึ่งเป็นเครื่องแบบของนักสัตยาเคราะห์ มีการสร้างโรงเรียนให้กับชุมชน กิจกรรมประจำวันของนักสัตยาเคราะห์ที่ต้องกระทำและละเว้นไม่ได้ คือการสวดมนต์ภาวนา

หลังจากปฏิบัติการกิจกรรมในด้านสัตยาเคราะห์แล้ว นักสัตยาเคราะห์จึงร่วมเดินขบวนภายใต้คำแนะนำของมหาตมะ คานธี จากค่ายไปยังถนนสายต้องห้าม เพื่อไปยังโบสถ์ของวรรณะพราหมณ์ที่เคร่งครัด ระหว่างการเดินทางนักสัตยาเคราะห์ถูกทำร้ายทุบตีและว่ากล่าวด้วยถ้อยคำที่รุนแรง จากฝ่ายวรรณะพราหมณ์พร้อมด้วยตำรวจนักสัตยาเคราะห์ไม่ได้ทำการโต้ตอบ แต่กลับเดินมุ่งหน้าตรงไปที่โบสถ์ เพื่อไปหยุดสวดมนต์ภาวนาที่หน้าโบสถ์ ขอความเห็นใจจากพวกพราหมณ์ เหตุการณ์ดำเนินไป

เช่นนี้ทุกวัน แต่ฝ่ายวรรณะพราหมณ์ยังไม่ยอมใจอ่อน หลังจากใช้วิธีการทำร้ายไม่ได้ ผลฝ่ายวรรณะพราหมณ์ จึงได้แจ้งเรื่องไปทางฝ่ายกษัตริย์ผู้ปกครอง กษัตริย์ผู้ปกครอง จึงส่งกำลังตำรวจเข้ามาดูแลความสงบแต่นักสัตยาเคราะห์ก็ยังคงเดินไปที่โบสถ์ทุกวัน กระทั่งเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงได้เข้าจับกุมผู้นำสัตยาเคราะห์ ผู้นำสัตยาเคราะห์ก็ยอมให้จับ โดยดีและคนอื่นก็เข้ามาปฏิบัติหน้าที่แทน

เวลาผ่านไปนานหลายเดือนนักสัตยาเคราะห์ยังคงแน่วแน่ที่จะยืนสวมนนต์ ภาวนามืออาสาสมัครเข้าร่วมปฏิบัติภารกิจนี้จากที่รัฐต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงได้ทำการจับกุมเป็นจำนวนมากโดยมีโทษจำคุกสูงสุด 1 ปี แต่นักสัตยาเคราะห์ยังคงยืนยันที่จะใช้หลักสัตยาเคราะห์และอหิงสา โดยไม่เกรงกลัวสมาชิกของสัตยาเคราะห์มีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เจ้าหน้าที่ตำรวจของฝ่ายกษัตริย์ผู้ปกครองจึงได้รับคำสั่งไม่ให้จับกุมต่อไป เนื่องจากนักโทษสัตยาเคราะห์ที่ถูกคุมขังมีเป็นจำนวนมาก รัฐบาลมีคุกไม่เพียงพอสำหรับนักโทษแล้ว แต่ทางฝ่ายรัฐบาลได้มีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจใช้เครื่องกีดขวางกั้นไม่ให้ นักสัตยาเคราะห์เดินผ่านถนนเข้าไปยังโบสถ์ได้ ฝ่ายนักสัตยาเคราะห์ก็ไม่ได้รู้เรื่องเครื่องกีดขวาง พวกเขากลับยืนสวมนนต์ภาวนาอยู่หน้าเครื่องกีดขวาง พร้อมทั้งขอร้องให้ตำรวจยินยอมให้พวกเขาเดินผ่านไป แต่ตำรวจได้ปฏิเสธ นักสัตยาเคราะห์จึงมีการผลัดเวรทั้งกลางวันและกลางคืนเพื่อยืนภาวนาจนกว่าฝ่ายวรรณะพราหมณ์จะอนุญาตให้พวกตนใช้ถนนและประกาศให้ฝ่ายพราหมณ์ทราบว่าพวกตนจะไม่ใช้ความรุนแรงโต้ตอบในการกระทำของฝ่ายพราหมณ์ แต่พวกตนจะใช้ปฏิบัติการสัตยาเคราะห์ของมหาตมะ คานธี เพื่อขอความเห็นใจจากฝ่ายพราหมณ์

ในช่วงฤดูฝนนักสัตยาเคราะห์ยังคงปฏิบัติการต่อไป กระทั่งมีมรสุมทำให้ฝนตกหนักเกิดน้ำท่วม เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องใช้เรือเป็นพาหนะ แต่นักสัตยาเคราะห์คงยืนภาวนา โดยแบ่งเวรกันครั้งละ 3 ชั่วโมง ระดับน้ำมีความสูงเกือบถึงไหล่ แต่นักสัตยาเคราะห์ก็ไม่ถอย มหาตมะ คานธี จึงได้ขอร้องให้ตำรวจนำเครื่องกีดขวางออก พร้อมทั้งสัญญาว่าหากนำเครื่องกีดขวางออกแล้วนักสัตยาเคราะห์จะไม่เดินเข้าไป หากว่าฝ่ายวรรณะพราหมณ์ไม่ยินยอมอย่างเต็มที่ ดังนั้น รัฐบาลของฝ่ายกษัตริย์ผู้ปกครอง จึงยกเลิกนำเครื่องกีดขวางออก และให้เจ้าหน้าที่ตำรวจยกกำลังกลับหมดพร้อมทั้งปล่อยนักโทษสัตยาเคราะห์ ฝ่ายนักสัตยาเคราะห์ก็ไม่ได้เดินเข้าไปในเขตนั้นเลย กระทั่ง

เวลาผ่านไป 16 เดือนจากฤดูใบไม้ผลิใน ค.ศ.1924 ผ่านมาถึงหน้าฝน และฤดูใบไม้ร่วงในปี ค.ศ.1925 ฝ่ายวรรณะพราหมณ์ก็ใจอ่อน ต่อความอดทนของนักสัตยาเคราะห์ที่ให้อหิงสาและความอดทนเป็นเวลาข้ามปี ผนวกกับการยื่นสวมนต์ภาวนาด้วยความจริงใจ ฝ่ายวรรณะพราหมณ์จึงยอมให้ฝ่ายชนชั้นจัณฑาลใช้ถนนได้ โดยมีคำกล่าวที่ว่า “เราไม่อาจทนต่อเสียงภาวนาที่มีต่อเราได้ เราพร้อมแล้วที่จะรับจัณฑาลทั้งหลาย” (ชาร์ป, 2529 : 122)

สรุป

ความสำเร็จของปฏิบัติการสัตยาเคราะห์ในครั้งนี้นี้เกิดจากการใส่ใจต่อ “สัตย์” ด้วยความจริงใจ ดังที่ปรากฏรูปแบบการสวมนต์ภาวนา ผลลัพธ์ของปฏิบัติได้รับการตอบสนองด้วยความเต็มใจ การต่อต้านระบบวรรณะในรัฐทราวานคอร์ ส่งผลไปยังการเหยียดวรรณะทั่วอินเดีย โบสถ์และสถานที่ต้องห้ามหลายแห่ง สามารถเปิดรับชนชั้นจัณฑาล สถานะทางสังคมของชนชั้นจัณฑาลมีสถานะที่ดีขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณะของอินเดียมีการพัฒนาไปในทางที่ดี การรังเกียจเดียดฉันท์คนต่างวรรณะมีน้อยลง ซึ่งตรงกับความตั้งใจของมหาตมะ กานธี ที่จะลบล้างระบบวรรณะจากอินเดีย เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ แม้ว่าการต่อต้านระบบวรรณะในครั้งนี้อาจไม่ได้ทำให้ระบบการถือวรรณะทั้งประเทศลบล้างไปได้ทั้งหมด แต่ก็นับได้ว่าเป็นนิมิตหมายที่ดี

การต่อต้านระบบวรรณะของชนชั้นจัณฑาล ของนักสัตยาเคราะห์ได้อาศัยหลักการของสัตยาเคราะห์ทั้งสี่จะ อหิงสา และตบะธรรม คือ ความอดทนต่อความทุกข์ทรมาน การศรัทธาต่อพระผู้เป็นเจ้าเป็นสิ่งสำคัญที่ปรากฏในการต่อต้าน จุดเด่นของปฏิบัติการครั้งนี้ คือ ไม่มีการใช้ความรุนแรงเลย นักสัตยาเคราะห์แม้จะถูกทำร้าย แต่พวกเขาก็ได้ทำการโต้ตอบ กลับยื่นอดทนให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทบทวนคดีด้วยความสงบ การอดทนยอมรับความทุกข์ทรมานจากการถูกทำร้ายเป็นคุณลักษณะพิเศษของนักสัตยาเคราะห์ พวกเขาแสดงความอดทนตลอดระยะเวลา 16 เดือนที่ต้องต่อสู้ด้วยความสงบกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ คนในวรรณะพราหมณ์และมรสุมซึ่งเป็นการทุกข์ทรมาน

เพียงเพื่อต้องการขอความเห็นใจให้ฝ่ายตรงข้ามพิจารณาเหตุผลเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อ
ชนชั้นจัณฑาล มหาตมะ คานธีมีความคิดเห็นต่อเรื่องนี้ว่า

ข้าพเจ้าไม่ลังเลสงสัยเลยว่า ชาวฮินดูเคร่งประเพณีซึ่งยังคิดว่าการ
สักการบูชาพระผู้เป็นเจ้านั้นเป็นคนละเรื่องกับการถูกเนื้อต้องตัวเพื่อน
ร่วมศาสนา และเห็นว่าหัวใจของการปฏิบัติศาสนกิจอยู่ที่การชำระล้าง
ร่างกายด้วยน้ำศักดิ์สิทธิ์ และการหลีกเลี่ยงมลทินต่อร่างกาย เขาเหล่านี้
ย่อมตระหนักตกใจต่อสิ่งที่เกิดขึ้นในรัฐทราวานคอร်หากเขาเชื่อว่า
ศาสนาของเขากำลังประสบภัยคุกคาม ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่
นักสัตยาเคราะห์จะทำให้แม้แต่คนที่ยึดติดเคร่งครัดกับประเพณี และ
รังเกียจเดียดฉันท์จัณฑาลอย่างที่สุดมีความสบายใจและทำให้พวกเขามั่น
ใจว่านักสัตยาเคราะห์ไม่ต้องการปฏิรูปที่เกิดจากการบีบบังคับ
สัตยาเคราะห์เป็นกระบวนการแปรเปลี่ยนจิตใจ ข้าพเจ้าแน่ใจว่า
นักสัตยาเคราะห์เป็นนักปฏิรูปที่ไม่ต้องการขัดเยียดความคิดเห็นของตน
ให้กับผู้อื่น หากแต่พยายามเอาชนะจิตใจของเขาเท่านั้น
(บอนดูแรนต์, 2536 : 42)

การต่อสู้แพ่งในครั้งนี้ คือ การเดินขบวนจากถนนสายต้องห้ามไปยัง
หน้าโบสถ์ด้วยความสงบ เพื่อไปสวดมนต์ภาวนาเท่านั้น ไม่มีเหตุการณ์ที่เกิดความ
รุนแรง กิจกรรมสร้างสรรค์ของการต่อต้านระบบวรรณะ คือ การทอผ้าขาดีเพื่อใส่เป็น
เครื่องแบบของนักสัตยาเคราะห์ทุกคน มีการสร้างโรงเรียนซึ่งเป็นผลประโยชน์ต่อ
สังคมประเทศชาติ พวกเขาแสดงให้เห็นถึงการใส่ใจต่อประเทศชาติไม่ใช่เพียงแค่ใส่ใจ
ในหน้าที่ของตนเท่านั้น การศึกษาสัตยาเคราะห์นับเป็นสิ่งสำคัญอีกประการสำหรับ
กรณีนี้เนื่องจากนักสัตยาเคราะห์ได้เรียนรู้ถึงหลักการอย่างถูกต้อง การปฏิบัติ
สัตยาเคราะห์จึงเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย และสิ่งที่จะทำให้สัตยาเคราะห์ให้ไว้กับเจ้า
หน้าที่ของรัฐบาลโดยให้นำเครื่องกีดขวางออกไป หลังจากนั้นนักสัตยาเคราะห์ก็ไม่ได้
กล้าเข้าไปก็เป็นจุดเด่นของกรณีนี้ เพราะนักสัตยาเคราะห์ยึดมั่นในคำกล่าวที่พูดออกไป

ข้อบกพร่องของกรณีการต่อต้านระบบพรรคครั้งนี้ได้แก่การโฆษณา
ประชาสัมพันธ์ กล่าวคือ นักสัตยาเคราะห์มุ่งแต่การปฏิรูปที่จะเปลี่ยนแปลงจิตใจฝ่าย
ตรงข้าม จึงไม่ได้เผยแพร่ข่าวสารให้ประชาชนทั่วไปทราบเท่าที่ควร แต่สาเหตุที่ทำให้
ข่าวสารการต่อต้านระบบพรรคในรัฐทรานคอร์มีการแพร่กระจายเพราะบทความ
และใบปลิวของมหาตมะ กานธี